

Directiva marc per aconseguir l'ús sostenible dels plaguicides

Novetats en la comercialització i la utilització

Generalitat de Catalunya
Departament d'Agricultura, Ramaderia,
Pesca, Alimentació i Medi Natural

Antecedents: Directiva 91/414/CE avaluació estricta dels fitosanitaris

Retirats del mercat
(informe no presentat,
incomplet o retirat)

67%

Autoritzats

26%

No autoritzats,
després de ser
avaluats

7%

Generalitat de Catalunya
Departament d'Agricultura, Ramaderia,
Pesca, Alimentació i Medi Natural

Directiva 2009/128/CE

ús sostenible

Objectiu:

1. **la reducció dels riscos** dels plaguicides per a:
  - la salut humana
  - el medi ambient
2. **el foment** de:
  - la gestió integrada de plagues
  - plantejaments o tècniques alternatives, tals com els mètodes no químics

Transposició de la directiva a l'Estat espanyol

- **Reial Decret 1702/2011**, de 18 de novembre, d'inspeccions periòdiques dels equips d'aplicació de productes fitosanitaris
- **Reial Decret 1311/2012**, de 14 de setembre, marc d'actuació per a aconseguir un ús sostenible dels productes fitosanitaris

Punts que contempla la nova normativa

---

1. Pla Acció Nacional (PAN)
2. Gestió integrada de plagues i assessors fitosanitaris
3. Quadern d'explotació
4. Formació usuaris professionals i venedors
5. Venda de productes fitosanitaris
6. Registre Productors i Operadors de Fitosanitaris
7. Prohibició de les aplicacions aèries
8. Protecció del medi aquàtic i l'aigua potable
9. Reducció del risc en zones específiques
10. Manipulació, emmagatzematge, envasos i restes
11. Inspecció dels equips d'aplicació
12. Usos en zones no agrícoles
13. Pla de Comunicació i Informació

1. Pla Acció Nacional (2013-2018)

El PAN s'ha d'aprovar el 26 de novembre de 2012 i ha de definir objectius, mesures específiques, calendaris i indicadors concrets.

Elaborat pel:

Grup de treball per a l'ús sostenible dels fitosanitaris

Membres	
MAGRAMA	Direcció general de sanitat de la producció agrària
CCAA	Andalusia, Aragó, Castella i Lleó, Catalunya, Extremadura, Múrcia i València

Full de Ruta de Catalunya

Elaborat pel DAAM amb el suport de:
Mesa per a l'ús sostenible dels productes fitosanitaris

Objectius de la Mesa:

- **Elaborar el full de ruta**
- **Fer propostes al MAGRAMA sobre:**
  - El Pla Acció Nacional (PAN) 2013-2018
  - Desenvolupament de la normativa
  - Requisits mínims del Document d'assessorament
  - Produccions i tipus d'explotacions de baix consum de productes fitosanitaris sense assessor
  - Guies per cultius

 Generalitat de Catalunya
Departament d'Agricultura, Ramaderia,
Pesca, Alimentació i Medi Natural

Mesa per a l'ús sostenible dels productes fitosanitaris

- Creada juny de 2012
- Reunions quinzenals
- Plataforma de treball col·laboratiu de la Generalitat de Catalunya

Membres:

DAAM, IRTA, Organitzacions sindicals agràries, FCAC ATALL, Associació ADV. Col·legi Eng. Agrònoms, Col·legi Eng. Tècnics Agrícoles, AEPLA, AEFISA, IBMA, FEDISPROVE, Gremis de jardineria, Agrupació viveristes

 Generalitat de Catalunya
Departament d'Agricultura, Ramaderia,
Pesca, Alimentació i Medi Natural

2. Gestió integrada de plagues (GIP)

Obligació per als agricultors: 1 de gener de 2014:

1. Aplicar els principis generals de la GIP
2. Disposar d'assessor (excepte produccions i explotacions baix consum de fitosanitaris)

Obligacions per a l'Administració:

1. Adoptar mesures per fomentar la gestió de plagues amb baix consum de plaguicides, donant prioritat als mètodes no químics.
2. Vetllar perquè els usuaris disposin d'informació i instruments per al seguiment de les plagues

Formació assessors en GIP

- **40 ECTS en matèries de producció vegetal** (12 en matèries de sanitat vegetal)
- **Titulacions universitàries:** Eng. Agrònom, Eng. Monts, Eng. Tècnic Agrícola, Eng. Tècnic Forestal i altres que acreditin els 40 ECTS
- **Titulacions superiors formació professional:** Tèc. Sup. en Paisatgisme i Medi Rural, Tèc. Sup. en Gestió Forestal i del Medi Natural i altres que acreditin els 40 ECTS
- **Abans 1-1-2015:** Titulats universitaris o formació professional adequada que acreditin experiència suficient adquirida en feines d'assessorament, de 4 anys, en estacions d'avisos, empreses de tractaments, ADV i producció integrada

Document d'assessorament

- **Realitzat** per un assessor en GIP acreditat
- **Redactat:**
  - seguint els principis generals de la GIP
  - tenint en compte les guies per cultius
  - tenint en compte els riscos de contaminació de l'aigua i el medi ambient a l'explotació
- **Signat** per l'assessor i el titular de l'explotació
- **Contingut mínim:** es publicarà en la pàgina web del MAGRAMA abans del 1/3/2013

Guies GIP per cultius

- **Elaboració i proposta:**
  - agrupacions usuaris, seves organitzacions o entitats
  - institucions tècniques i científiques
  - serveis oficials
  - el Comitè Fitosanitari Nacional (CFN)
- **Adopció de les guies:**
CFN
- **Preferència:** Produccions o tipus d'explotacions que es considerin de baixa utilització de fitosanitaris
- **Publicació:**
Web del MAGRAMA

GIP i assessorament

Terminis

Actuacions de l'Administració		Termini
Definir Produccions i tipus explotacions baix consum PF	Grup treball del PAN	1/3/2013
Document assessorament	Grup treball del PAN	1/3/2013
Guies per cultius	Cultius sense assessor	1/1/2014
	Altres cultius	< 2018
Sistema acreditar assessors	DAAM	< 2013
Registre d'assessors	DAAM, nou Decret ROPO	< 2014
Potenciar Est. Avisos, ADV...	DAAM	< 2014
Recerca mètodes no químics, Finques pilot, Fruit.Net ...	Cercar cofinançament nou PDR	< 2014

3. Quadern explotació

A: Informació general

---

1. Dades generals explotació

- Nom i adreça explotació, nom i NIF titular
- Personal amb carnet
- Agrupació o entitat assessora i assessor
- Si es troba en zones específiques
- Masses d'aigua
- Punts captació aigua
- Equips d'aplicació

2. Identificació de les parcel·les

- Identificació SIGPAC
- Superfícies (Ha)
- Aprofitaments: cultius, forestals, pastures..., espècie, varietat
- Sistema de certificació, si escau

3. Quadern explotació

B: Informació tractaments

- Data del tractament
- Identificació parcel·la o local
- Plaga a controlar
- Identificació de l'aplicador i, en el seu cas, l'assessor
- Cultiu, espècie i varietat. Si la sembra es fa amb llavor tractada cal indicar el producte
- Superfície tractada (Ha)
- Producte fitosanitari: nom comercial i núm. de registre
- Identificació de l'equip d'aplicació
- Kg. o lt. usats
- Valoració de l'eficàcia del tractament

 Generalitat de Catalunya
Departament d'Agricultura, Ramaderia,
Pesca, Alimentació i Medi Natural

Documents a conservar 3 anys pels titulars de les explotacions

---

1. Quadern d'explotació
2. Document assessorament (a partir 2014)
3. Certificats d'inspecció dels equips d'aplicació
4. Contractes amb empreses tractament
5. Factures compra dels fitosanitaris
6. Si s'escau, resultats de les anàlisis de residus
7. Justificants entrega dels envasos

Els quaderns de la PI i la PAE són vàlids

Termini: 1-1-2013

 Generalitat de Catalunya
Departament d'Agricultura, Ramaderia,
Pesca, Alimentació i Medi Natural

4. Formació

Obligació: Els usuaris professionals i els venedors

Nivells:

- **Bàsic: 25h:** Agricultors, professionals i personal distribuïdors que manipuli
- **Qualificat: 60h:** Agricultors amb personal auxiliar, responsables dels tractaments i venedors
- **Fumigador: 25h** previ disposar del nivell bàsic.
Eliminarà el 26/11/2015 els carnets especials
- **Pilot aplicador: 90h**

Exempció realitzar curs:

- Titulació habilitant
- Titulació formació professional adequada i certificats professionalitat

Formació Terminis

Actuacions de la Generalitat		Termini
Adaptar la formació a la Directiva i al RD	Nova ordre del DAAM	1/1/2013
Guia de l'usuari	Web del DAAM	1/1/2013
Adaptació agricultors amb carnet productes molt tòxics	Nous cursos Fumigador	26/11/2015
Retirar carnets especials productes molt tòxics		26/11/2015
Foment formació assessors	Acords universitats	1/1/2016

5. Venda de fitosanitaris ús professional

Noves obligacions per a venedors	Termini
<ul style="list-style-type: none"> • Vendes sols a persones amb carnet d'aplicador • Gasos T: venda sols a persones amb carnet de fumigador • Tots els venedors amb carnet qualificat • Registre de totes les transaccions amb productes fitosanitaris, identificant el subministrador i comprador (guardar 5 anys)	26/11/2015

Venda de productes fitosanitaris ús no professional

Noves obligacions	Termini
<p>Venedors: Proporcionar als usuaris informació general sobre els riscos i perills en l'emmagatzematge, manipulació i utilització-</p> <p>Titulars dels productes; facilitaràn als distribuïdors aquesta informació</p>	vigent

6. Registre Oficial de Productors i Operadors de MDFitosanitària

- El Registre Oficial de Productors i Operadors de Mitjans de Defensa Fitosanitària (ROPO) substitueix l'actual Registre Oficial d'Establiments i Serveis Plaguicides
- Afecta a tots els mitjans de defensa fitosanitària (MDF) excepte els equips d'aplicació
- Exempció: venda i aplicació productes ús no professional
- **Seccions del ROPO**
  1. Producció i distribució
  2. Empreses i entitats tractament
  3. Assessors fitosanitaris
  4. Usuaris professionals

ROPO

Actuacions Generalitat		Termini
Comissió Interdepartamental de Plaguicides i Biocides	-Reunió i acords	6/11/2012
Direcció general Adm. local	-Reunió informativa	12/11/2012
Nou Decret en substitució del Decret 149/1997 que regula el ROESP. A més del ROPO inclourà els registres:	-ROES Biocides -ROES Plag. ús ramader -Registre ADV	< 2014
Inscripció Ajuntaments, centrals hortofrutícoles, OMDF...		< 2014
Informació: Reunions i Jornades	FCAC, Fedisprove, centrals hortofrutícoles, ajuntaments...	2< 2014

7. Aplicacions aèries

Es prohibeixen.

Termini: vigent

Excepcions casos especials:

- Autorització òrgan competent Generalitat de Catalunya
- No ha d'haver cap alternativa viable o avantatges molt clars en termes de menor impacte.
- Mesures de gestió del risc
- Productes aprovats específicament per a aplicació aèria
- Autorització expressa dels afectats pels tractaments
- Franja de seguretat **100 m** nuclis urbans, masses aigua, assentaments apícoles i cultius ecològics
- Registre i seguiment a disposició del públic

8. Protecció medi aquàtic i aigua potable

Mesures per evitar contaminació:

- **Assessor:**
  - contemplar el risc de contaminació de les aigües
- **Agricultor:**
  - Franja seguretat **mínim 5 m** a masses d'aigua superficial, excepte l'arròs i sèquies per reg.
  - Velocitat màxima vent: **3 m/seg.**
  - No omplir els dipòsits dels equips directament des dels pous o punts d'emmagatzematge d'aigua, ni des d'un llit d'aigua, excepte en determinats casos
  - Cobrir els pous ...

9. Reducció del risc en zones específiques

Zones específiques: d'extracció d'aigua per a consum humà, de protecció d'hàbitats i espècies ...

L'assessorament:

- inclourà informació sobre les mesures que estableixi l'autoritat competent de la zona protegida en qüestió.
- donarà prioritat en aquestes zones a productes fitosanitaris de baix risc i al control biològic

Mesures específiques per a zones tractades recents:

- No entrar fins que s'hagi secat el cultiu
- Cartells en zones collindants a àrees públiques urbanes
- Cartells en hivernacles, locals i magatzems

Protecció aigua i zones específiques Terminis

	Termini
• Agricultors (en quadern d'explotació)	Vigent
• Assessors (en document assessorament)	1/1/2014

10. Manipulació, emmagatzematge, envasos i restes

- **Preparació de la mescla i càrrega del dipòsit**
Punts llunyans de masses d'aigües
- **Mescla en camp dels productes fitosanitaris**
Guia de Bones Pràctiques (a publicar l'1 de gener de 2014)
- **Transport dels productes fitosanitaris**
Legislació sobre el transport i mesures evitar vessaments
- **Neteja dels equips de tractament**
Prohibició abocament restes del tractament
- **Residus i envasos de productes fitosanitaris**
Justificant de lliurament dels envasos al punt de recollida.

Termini: vigent

Emmagatzematge Fitosanitaris ús professional

---

1. Guardar en armaris o quartos ventilats y tancats amb clau
2. Els locals on s'ubiquin els armaris o els quartos han de complir el següent:
  - Separats per paret d'obra de qualsevol local habitat i estar dotar de suficient ventilació amb sortida a l'exterior
  - No ubicats en llocs pròxims a masses d'aigües superficials o pous d'extracció d'aigua, ni zones que es puguin inundar
  - Mitjans per recollir vessaments
  - Amb contenidor apropiat amb una bossa de plàstic per aïllar envasos danyats, els envasos buits ...
  - A la vista consells de seguretat procediments en cas d'emergència

Emmagatzematge

Fitosanitaris ús professional

3. Els armaris o quartos s'ubicaran en aquelles zones dels locals lliures d'humitat i protegits de temperatures extremes.
4. La seva ubicació garantirà la separació del resta d'estris del magatzem, especialment els productes de consum humà i animal.
5. Els productes fitosanitaris s'han de guardar tancats, en posició vertical amb la tanca cap a munt, amb l'etiqueta original íntegra i llegible.
6. Una vegada obert un envàs, si no s'utilitza tot el contingut, la resta ha de mantenir-se en el mateix envàs, amb el tap tancat i mantenint l'etiqueta original íntegra i llegible.

11. Usos en zones no agrícoles ni forestals (1)

- Espais utilitzats pel públic en general
- Espais utilitzats per grups vulnerables
- Camps d'esports

Requisits bàsics per a empreses i entitats	Termini
•Inscripció al ROPO (ROESP)	Vigent
•Sols per usuaris professionals previ assessorament	
•Contracte amb interessat (no si amb propis mitjans)	
•Document d'assessorament i Pla de Treball	
•Autorització de l'autoritat municipal competent	
•Informació als responsables espais grups vulnerables, els veïns i evitar transeünts	
•Registre dels tractaments fitosanitaris	1/1/2013

Usos en zones no agrícoles ni forestals (2)

- **Espais d'ús privat:**
  - Jardins domèstics d'exterior
  - Jardins domèstic d'interior
  - Horts familiars

Requisits bàsics	Termini
Usuaris professionals: <ul style="list-style-type: none"> - Inscripció al ROPO (ROESP) - Contracte de tractament entre empresa i interessat - Pla de treball	Vigent
Usuaris no professionals: <ul style="list-style-type: none"> - Productes fitosanitaris ús no professional (<500 gr/ml) - En interiors: sols aerosols o altres d'aplicació directa (<1lt)	

 Generalitat de Catalunya
Departament d'Agricultura, Ramaderia,
Pesca, Alimentació i Medi Natural

HORTS FAMILIARS

Usuaris no professionals:

- Sols poden usar productes fitosanitaris autoritzats per a ús no professional (<500 gr o 500 ml)
- No cal carnet d'aplicador
- No podran comprar productes ús professional: 26/11/2015

 Generalitat de Catalunya
Departament d'Agricultura, Ramaderia,
Pesca, Alimentació i Medi Natural

Usos en zones no agrícoles ni forestals (3)

- **Xarxes de serveis, zones industrials**
- **Camps de multiplicació**
- **Centres de recepció** (centrals hortofructícoles ...)

Obligacions professionals, empreses i entitats	Termini
•Inscripció al ROPO (ROESP)	Vigent
•Sols per usuaris professionals previ assessorament	
•Contracte amb interessat (no si amb propis mitjans)	
•Document d'assessorament i Pla de Treball	
•Autorització de l'autoritat municipal competent excepte camps multiplicació i centres de recepció	
•Informació als responsables espais grups vulnerables,	
•Registre dels tractaments fitosanitaris	1/1/2013

Restriccions generals en àmbits no agraris

- Prohibits:
  - Tractaments amb aeronaus
  - Tractaments amb pols mitjançant tècniques d'espolsar, excepte tractaments confinats en hivernacles, magatzems o altres espais tancats
  - La utilització de productes fitosanitaris, sota condicions diferents a les establertes i indicades en la seva etiqueta
- Els usuaris no professionals sols poden utilitzar els productes fitosanitaris autoritzats per a ús no professional

Document d'assessorament en àmbits no agraris

- **Realitzat** per assessor fitosanitari acreditat
- **Contingut mínim:**
  - Descripció de l'àrea o recinte, espècies vegetals i el seu estat sanitari, valoració de la necessitat del tractament i si és viable l'ús de mitjans no químics.
  - Valoració dels riscos inherents al tractament, tant per la deriva, com per la persistència, lixiviació, drenatge, escorrentia, i efectes sobre les espècies no objectiu.
  - En el seu cas, prescripció del tractament amb els productes fitosanitaris o mitjans no químics a utilitzar.
  - Consideracions a observar en el Pla de Treball per evitar riscos. Tenir en compte el tipus de públic.

Pla de treball en àmbits no agraris

- Dades identificatives del contractant i el contractat
- Dades de l'àrea o recinte on s'hagi de fer el tractament
- La data o dates dels tractaments
- Vegetals o productes vegetals objecte del tractament
- Producte o productes a aplicar
- Les dosis, tècnica d'aplicació i altres condicions d'ús
- Totes les precaucions a observar
- El termini o terminis per accedir als espais o recintes tractats
- Senyalització de la zona de tractament, si procedeix
- **Nota:** Pot contemplar la repetició del tractament.

Àmbits no agraris

Registre dels tractaments

A. Informació general

1. Dades generals
2. Personal qualificat i equips de tractament
  - En el seu cas empresa de tractament
3. Identificació dels objectes de tractament i dels àmbits a que corresponen
  - Incloure dades SGPAC o cadastrals
  - Superfícies (HA)
  - Aprofitament (recreatiu, industrial ...)
  - Instal·lacions de reg
  - Zones específiques, masses d'aigua, punts captació aigua per al consum ...

Àmbits no agraris

Registre dels tractaments

B. Informació tractaments

- Data del tractament
- Identificació parcel·la, local, via i tram...
- Vegetació o espècie vegetal tractada
- Plaga a controlar
- Superfície tractada (m²) i en locals (m³)
- Producte fitosanitari: nom comercial i núm. de registre
- Identificació de l'equip d'aplicació
- Kg. o lt. Usats
- Identificació del usuari professional o empresa, indicant carnet o, en el seu cas, assessor, núm. inscripció ROPO
- Valoració de l'eficàcia del tractament

12. Inspecció equips aplicació

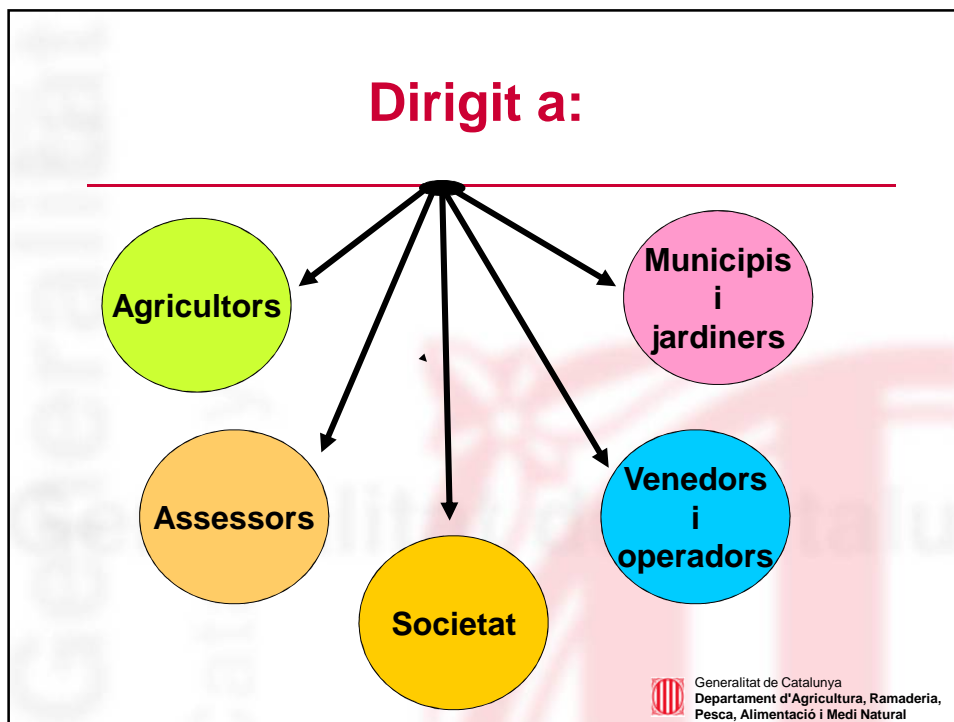
Obligacions agricultors, empreses i entitats	Termini
Inscripció al ROMA dels equips	vigent
Tots equips inspeccionats	31/12/2016
Periodicitat inspeccions: abans 2020	Cada 5 anys
Periodicitat inspeccions: després 2020	Cada 3 anys

13. Pla de Comunicació i informació

Objectius:

1. Informar als agricultors i els sectors implicats de les noves exigències de la directiva d'ús sostenible dels plaguicides amb la finalitat d'optimitzar el seu ús i evitar riscos per a les persones i el medi ambient
2. Posar a disposició del públic informació precisa i equilibrada en relació amb els productes fitosanitaris, i fomentar i facilitar programes d'informació i sensibilització a la societat

Pla de Comunicació i Informació

- Manuals / Guies / Web

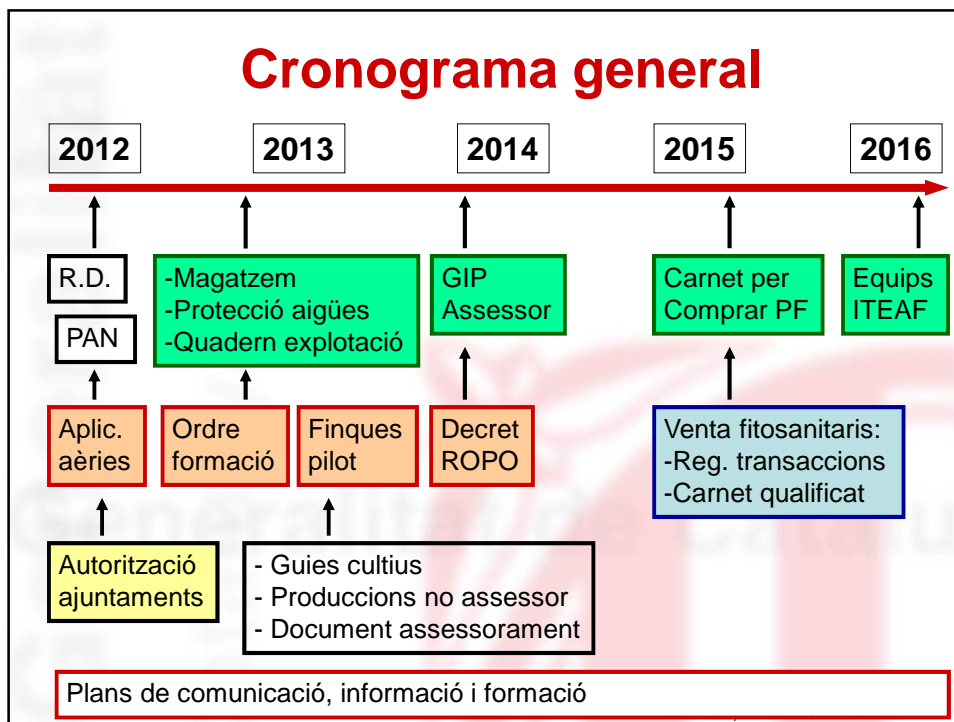
- Agricultors
- Assessors
- Sector jardineria (Libre blanc)

- Jornades PATT 2013

- 1 per comarca per a agricultors
- 1 per demarcació per al sector jardineria
- 1 per demarcació per a assessors (ECAs)

- Reunions / jornades: FCAC, Fedisprove, Fires, Col·legis professionals, Gremis Jardineria...

- Cursos CFEA a Reus: Tècnics ADVs

Gràcies per la vostra atenció